

ประเทศอังกฤษในระหว่างสงคราม



พิมพ์แจกในงานฌาปนกิจศพ

เชื้อทอง เจริญพิทักษ์

วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๓

ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม

คำปรารภ

ผู้ล่วงลับเป็นภรรยาที่รักยิ่งของข้าพเจ้า เราอยู่ด้วยกันด้วยความผาสุกอย่างน่าปลื้มใจ เธอเป็นมิตรที่ดี มีกิริยาวาจาอ่อนหวาน การที่เธอถึงแก่กรรมในวัยเยาว์เช่นนี้ ย่อมนำมาซึ่งความเศร้าโศกแก่ข้าพเจ้าและญาติมิตรอย่างล้นพ้น ข้าพเจ้ามีความเสียตายนศพของเธออย่างยิ่ง แต่ประเพณีไม่ว่าจะต้องประชุมเพลิงศพในเวลาอันสมควร ญาติและข้าพเจ้าจึงพร้อมใจกันจัดการตามประเพณีอันนี้

อานิสงส์อันจะพึงเกิดจากหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าขออุทิศให้แก่ผู้ล่วงลับ จงได้รับประโยชน์เพื่อความสุขตามคติวิสัย อนึ่ง ด้วยอำนาจจิตต์ของท่านผู้อ่านช่วยกัน ถ้าได้โปรดถ่ายถอดความในหนังสือเล่มนี้ด้วยแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่า เธอคงจะได้ทราบความในหนังสือนี้อย่างแน่นอน

ทวี เจริญพิทักษ์

๓ ถนนพระยาทิพย์

๒๓ พฤษภาคม ๒๔๖๓



เชอทอง เจริญพิทักษ์

ชาติ ๑๑ มีนาคม ๒๔๖๑

มรณะ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๗๕

ประเทศอังกฤษในระหว่างสงคราม

เมื่อเร็ว ๆ นี้ กรุงลอนดอนถูกเยอรมันโจมตีด้วยเครื่องบิน
นับพัน แต่จำนวนพลเมืองที่ตายและบาดเจ็บนั้น เทียบกับความ
หนาแน่นของพลเมืองแล้วนับว่าน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
การป้องกันภัยแก่พลเมืองของอังกฤษได้ผล

ก่อนที่ประเทศอังกฤษ จะได้ประกาศสงคราม กับประเทศ
เยอรมนี ได้มีการเตรียม การป้องกันภัย ทางอากาศ อย่างเข้มแข็ง
แล้ว ในชั้นแรกเมื่อมีความคับขันแห่งฐานะการเมืองในยุโรป
ประเทศอังกฤษ ได้เริ่มเตรียมชุดที่หนักภัยและเตรียมทำ ลูกบอต
ตุนและถึงกับ ได้มีพระราชบัญญัติป้องกันภัยทางอากาศ และ
พระราชบัญญัติการป้องกันภัยแก่พลเมืองภายใน วางโครงการ
ตระเตรียมการป้องกันมิให้ผู้คนและทรัพย์สินสมบัติ ได้รับอันตรายใน
เมื่อถูกโจมตีทางอากาศ ก่อนที่จะได้ประกาศสงครามหลายเดือน
ราษฎรทุกคน ได้รับแจกหน้ากาก ป้องกันไอพิษ คนละ อัน โดยไม่
ต้องเสียมูลค่า หน้ากากมีหลายขนาด ก่อนที่จะได้รับแจกมี
เจ้าหน้าที่มาวัดความ โดของหน้า แต่เมื่อได้รับแจกแล้ว ชาว
การสงครามเงียบไป หน้ากากป้องกันไอพิษที่ได้รับไว้จึงถูกนำไป
ใช้ในการอื่น ชาวนาเอาไปใส่เพื่อไปตัดต้นหอมเสียบ้าง บางคน

ก็เอาไปทำให้เสียหาย จึงได้มีกฎหมายบัญญัติว่า หน้ากาก
เป็นของรัฐบาลห้ามเอาไปใช้อย่างอื่นหรือทำให้เสียหาย และ
จะต้องส่งคืนเมื่อออกจากประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษมีที่หนักัยสาธารณะซึ่งโดยมากอยู่ใต้ดินใน
สนามหญ้าหรือสวนดอกไม้สวย ๆ แต่ที่อยู่บนพื้นดินก็มี เช่น
ที่ลานอนุสาวรีย์เนลสัน ที่ทราฟัลการ์สแควร์ และตามตึก
ใหญ่หรือใต้สะพานที่พัทนี ในการสร้างที่หนักัยสาธารณะ เจ้า
หน้าที่เทศบาล มีอำนาจที่จะเข้าตรวจ และถือเอาสถานที่และแจ้ง
ความประสงค์ที่ทางการประสงค์จะสร้างที่หนักัย เจ้าของผู้ครอบ
ครองสถานที่อาจอุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการปลอด
กัณฑ์คัดค้าน การสร้าง เพราะสถานที่นั้น ต้องการสงวนไว้สำหรับ
การสาธารณะอย่างอื่น หรือต้องการเป็นที่หนักัยส่วนตัวสำหรับ
คนที่อยู่ในสถานที่นั้น ๆ หากสถานที่ของตนต้องถูกสร้างเป็น
ที่หนักัยแล้ว เจ้าของผู้ครอบครองมีสิทธิที่จะได้รับค่าสินไหม
ทดแทน ความเสียหาย อันเกิดแต่การสร้างที่หนักัย และการใช้
สถานที่นั้นจากเทศบาลประจำท้องถิ่น ที่หนักัยสาธารณะนี้ทำ
แข็งแรงมาก ด้านฝาใช้เหล็กหนาอย่างน้อยครึ่งคองกรีต
อย่างแข็งแรงหนา ๑๒ นิ้ว เพดานใช้เหล็กพัดหนา ๑ กระเบียด
คองกรีตหนาอย่างน้อย ๔ นิ้ว ที่หนักัยสาธารณะกว้างสบาย
มีทางเข้าทางออก ช่องถ่ายอากาศ ทางน้ำไหล ไฟฟ้า และมี

เครื่องทำความอบอุ่นด้วย ที่จอดรถใต้ดินในลอนดอนที่มีแล้ว
 โดยมากได้ถูกเพิ่มเติมความแข็งแรงขึ้น เพื่อใช้เป็นที่พักที่
 ที่พักสาธารณะ ประสงค์ให้ใช้เฉพาะคนที่กำลังเดินอยู่ใน
 ถนนหรือสวนได้หลบภัย คนที่อยู่บ้านต้องลงที่ที่พักในบ้าน
 การวิ่งไปตามถนนเพื่อเข้าที่ที่พักหรือการขึ้นดูเครื่องบินรบกัน
 นั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่ง ราษฎรคนแรกที่ตายในอังกฤษเนื่อง
 จากการรบนั้นไม่ได้ถูกลูกกระเบิดของข้าศึก แต่ถูกสะเก็ดกระสุน
 ปืนต่อสู้อากาศยานซึ่งแตกในอากาศแล้วตกลงมาถูก ในขณะที่เขา
 ขึ้นดูเครื่องบินรบกันอยู่นอกประตูบ้าน

โรงงานใหญ่ ๆ บ่อแร่ หรืออาคารที่มีคนเกินกว่า ๕๐ คน
 จะต้องสร้างที่ที่พัก ตามคำแนะนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 ปลอดกับ โดยเจ้าของเป็นผู้ออกเงิน แต่มีเงินช่วยเหลือที่รัฐบาลออก
 ให้บ้าง คนงานในโรงงานจะต้องได้รับฝึกซ้อม ได้ทราบว่าเจ้าของ
 สถานที่ที่มีคนงานตั้งแต่ ๓๐ คนขึ้นไปจะต้องฝึกซ้อมปฐมพยาบาล
 และต้องจัดหาเครื่องมือสำหรับทำการปฐมพยาบาลให้พร้อมบูรณ์
 นอกจากที่ที่พักที่กล่าวแล้ว ยังมีที่ที่พักที่รัฐบาลแจก
 ให้แก่ราษฎรซึ่งมีขนาดต่าง ๆ กัน รัฐบาลไม่จำเป็นต้องแจก
 ให้ทุกครัวเรือน เคยทราบว่าหัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้ปีละ
 ๑๕๐ ปอนด์ลงมาได้รับแจก ส่วนการตั้งที่ที่พักนั้น เจ้าหน้าที่
 เทศบาล จะมาแนะนำ การตั้งให้จนถึงบ้านเรือน ที่เดียว เพื่อ

ประโยชน์จะยังความปลอดภัยให้ได้อย่างแท้จริง ๆ กับทั้งจะมีให้ทำความเสียหายแก่ท่อน้ำและสายไฟด้วย บ้านใดมีห้องใต้ดินแข็งแรง พอก็ไม่จำเป็นต้องทำที่หนักรัย เจ้าหน้าที่เทศบาลจะได้ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไข ที่หนักรัยชนิดนี้มีรูปคล้าย ๆ ประทุนเรือจ้าง ผึ่งลงในดินราว ๓-๔ ฟุต แล้วพูนดินและหินข้างบน

ในเขตต์ที่มีอาคารหรือที่อาศัยคนจำนวนมาก ๆ และมีที่ว่างใช้ร่วมกัน ผู้อาศัยมีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้อาศัยทั้งหมด อาจทำคำร้องเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่เทศบาลเพื่อให้ใช้ที่ว่างนั้นทำเป็นที่หนักรัย

เหนือเมืองลอนดอนและเมืองอุตสาหกรรม มีลูกบอลลูกนปล่อยลอยอยู่เป็นจำนวนมาก ลูกบอลลูกนี้มีขนาดใหญ่ปล่อยขึ้นและตกลง มีสายลวดโตขนาดนิ้วก้อยทำเหนียวเป็นพิเศษเส้นเดียวไม่มีตาข่ายโยงจากลูกหนึ่งถึงอีกลูกหนึ่ง มีความประสงค์ที่จะมิให้เครื่องบินข้าศึกบินลงมาต่ำ เคยมีเครื่องบินข้าศึกบินชนสายลวดบอลลูกนปล่อย และเป็นประโยชน์แก่ปืนต่อสู้อากาศยานที่จะยิงให้ได้ผล ในเวลาเย็นเขาจะเริ่มปล่อยบอลลูกนขึ้นมาก เต็มอังกฤษเรียกว่าไส้กรอก

การพรางแสงและพรางตาเป็นการจำเป็นยิ่ง เป็นหน้าที่ของผู้ครอบครองโรงงาน บ่อแร่ หรือบ้านเรือนที่จะต้องจัดการ บัองกันมิให้เห็นแสงได้จากภายนอกตึกหรือสิ่งก่อสร้าง เว้น

เสียดแต่แสงที่ใช้สำหรับการเดินเรือ ฉะนั้นในอังกฤษเวลากลาง
 คืนจึงมืดหมด ส่วนไฟฟ้าเดินทางขนาดเล็กยังใช้ได้ และต้อง
 ดับไฟที่อาจจะเกิดลุกลามภายในตึกนั้น ให้เรียบร้อยหลังจากหยุด
 งานแล้ว ภายนอกโรงงาน ตึก ปล่องไฟ จะต้องทาสีเพื่อพรางตา
 ข้ำศึก โดยมากใช้สีเขียวใบไม้สลับดำหรือเทา และเพื่อ
 ประสงค์ที่จะมิให้ข้ำศึกจำตำบลสถานที่ได้ เมื่อราวเดือนเมษายน
 ปีนั้น ข้ำศึกหรือข้ำยห้างร้านที่บอกชื่อถนน หรือที่สำคัญต้องเอา
 ออกหมด ส่วนไฟจราจรนั้นยังมีอยู่ แต่รถยนตร์ต้องใช้ไฟครอบ
 ตะเกียงปล່อยแสงให้ลงหน้ารถเพียงเล็กน้อย ดวงไฟจราจรก็มี
 ฝาครอบเหลือกาละบาดเล็ก ๆ พอเห็นได้ กับยังมีฝาครอบข้าง
 บน เพื่อมิให้เห็นได้จากที่สูง

นอกจากนี้ยังมีสถานพยาบาลมากหลายทั่วทุกถนน กอง
 คับเพลิง มีนางพยาบาลอาสาสมัคร ยามคอยเหตุ กองรถ
 ขนส่งผู้บาดเจ็บและตาย กองบันเทาทุกข์ผู้ตายและบาดเจ็บ
 และหน้าที่ซึ่งคล้ายกันนั้นอยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 สาธารณสุข ไม่อยู่ในกระทรวงการปกอดภัย

การป้องกันมิให้ช่วยเหลือข้ำศึก ทำกันอย่างกวัดขັນมาก
 การที่มีส่วนช่วยข้ำศึก การลอบทำลายสถานที่ โรงงาน หรือ
 ยานพาหนะ และการทำลายขวัญของพลเมือง เป็นความผิด
 ผู้ใดกระทำการอันพึงจะนำมาซึ่งความไม่ปกอดภัยแห่งสาธารณะ

ด้วยเจตนาที่จะช่วยเหลือข้าศึกแล้ว ผู้นั้นมีความผิดเป็นอีกโสด
หนึ่งจากความผิดฐานกบฏ ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดกระทำให้เสียหายสมรรถภาพหรือเข้าขัดขวางการงานหรือ
การเคลื่อนไหวของเรือรบ เครื่องบิน ยานพาหนะ เครื่องจักร
กลไก เครื่องมือ สถานที่หรือของอื่น ๆ ที่ใช้สำหรับราชการ
หรือในงานสำคัญ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๔ ปี
ปรับไม่เกิน ๕๐๐ ปอนด์ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเกี่ยวข้องในการพิมพ์โฆษณา ซึ่งอนุมานว่าจะขยุยงให้
เกิดการขัดขวางการปฏิบัติในการสงคราม และจะเกิดความปั่น
ป่วนขึ้นเนื่องจากการพิมพ์โฆษณาในคราวต่อ ๆ ไป เจ้าหน้าที่มี
อำนาจที่จะแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรเตือนมิให้โฆษณาต่อไป ถ้า
ฝ่าฝืน ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี หรือ
ปรับไม่เกิน ๕๐๐ ปอนด์ หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ผู้โฆษณาอาจ
ต่อสู้ได้ว่าตนมิได้เจตนาที่จะก่อให้เกิดการขัดขวางการปฏิบัติการ
หรือตนไม่มีทางจะรู้ได้ว่า ข้อความที่พิมพ์นั้นอาจจะผิดการขัด
ขวางการปฏิบัติการณ์

ห้ามมิให้ผู้ใดทำการจัดหา ผลิต ถ่ายทอดเสียง หรือพิมพ์
โฆษณาหรือมิไว้ใน ครอบครอง ซึ่งเอกสารอันมีข้อความเกี่ยวกับ
จำนวนรูปพรรณ เครื่องอุปกรณ์ การเคลื่อนไหวหรือการปฏิบัติ
การของกองทหาร เรือรบ เครื่องบิน หรือวิธีการป้องกันหรือซ่อม

ถ่ายหรือจำนวนสถานที่ของนักโทษสงคราม เครื่องกะสุนหรือข้อความอื่น ๆ ที่อาจจะเป็นประโยชน์แก่ข้าศึกมีความผิด นอกจากจะโฆษณาโดยทางราชการ

การถือกล้องหรือถ่ายรูปในเขตต์ที่เจ้าหน้าที่หวงห้าม หรือการเขียนภาพ แปะบน ห้ามโดยเด็ดขาด รูปที่ถ่ายแล้วจะส่งออกนอกประเทศก็เป็นการยากอย่างยิ่ง โดยต้องผ่านการตรวจหลายชั้น รูปถ่ายโดยมากถูกส่งคืนไปยังผู้ส่งแม้จะไม่ปรากฏภาพภูมิประเทศเลย การถ่ายภาพภูมิประเทศในอังกฤษถูกจำกัดมากในระหว่างสงคราม ชาวต่างประเทศหลายนายถูกศาลพิพากษาให้จำคุก โดยถ่ายรูปตึกกรม แม้จะมีได้มีเจตนาจะใช้เพื่อช่วยเหลือข้าศึก แต่การถ่ายภาพผู้เกี่ยวข้องอันใจตามชายทะเลพอถ่ายได้ แต่ต้องกดกล้องดำให้เห็นแต่คนและพื้นดิน ภาพ ถ่าย และฟิล์มหนังโดยมาก ถูก ยึดไว้ ก่อน ออก จาก เมือง ลีเวอร์พูลมาประเทศไทย เพื่อตรวจ แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจเสร็จแล้วก็ส่งมาให้ทางไปรษณีย์

การส่งเอกสารออกนอกประเทศต้องผ่านการตรวจ ผู้ที่ออกนอกประเทศหลังจากที่ได้รับอนุญาตให้ออกได้แล้ว จะต้องนำบรรดาเอกสาร หนังสือ ของตีพิมพ์ แผนที่ แปะบน ภาพเขียน รูปถ่ายหรือหนังสือสำหรับคนตาบอดอ่าน ดวงตราไปรษณีย์ อักษรแสตมป์ ตราที่ใช้สำหรับกรม กระทรวง

จดหมายหรือของที่สามารรถเก็บเสียงให้เจ้าหน้าที่ตรวจ แล้ว
 เจ้าหน้าที่จะได้ปิดหีบห่อประทับตราเพื่อมิให้เปิดในระหว่างทาง
 นอกจากข้อห้ามต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว การเคลื่อนไหว
 ของคนต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นคนชาติศัตรู หรือคนชาติที่เป็น
 กลางต้องถูกจำกัด เมื่อเกิดสงครามใหม่ ๆ นักเรียนไทยส่วน
 มากถูกส่งไปอยู่ตามเมืองชายทะเลทางใต้ของเกาะอังกฤษ ที่จริง
 ก็นับว่าปลอดภัยและสบายพอใช้ เพราะเป็นเมืองชายทะเล
 และเป็นฤดูร้อนเต็มไปด้วยคนตากอากาศ ต่อเมื่อมหาวิทยาลัย
 เปิดการสอนแล้ว เราจึงแยกย้ายตามมหาวิทยาลัยซึ่งย้ายออก
 ไปจากเมืองลอนดอนไปอยู่ในเมืองที่คิดว่าปลอดภัยกว่า เช่น
 เคมบริช ออกสฟอร์ด เรดดิ้ง บริสตอล กลาสโก แต่ที่คง
 อยู่ในเมืองตามชายทะเล เช่น ไบรตัน เซ้าธ์ซี คอร์ก ก็มิ
 การเคลื่อนไหวของชาวต่างประเทศในระยะนี้ไม่ค่อยเข้มงวดนัก
 เพราะมีการรบเพียงประปรายตามแนวมาชิโนเท่านั้น ต่อมาราว
 เดือนเมษายน เยอรมันได้เริ่มตีฮอลแลนด์ และแนวที่ห้ามมาก
 ขึ้น จึงได้มีข้อบังคับให้ชาวต่างประเทศที่อยู่ในเขตต์เมืองชาย
 ทะเลตั้งแต่ลอนดอนลงไปจนถึงเมืองพอร์ตsmouth ไปรายงานตัวต่อ
 เจ้าหน้าที่ตำรวจ ณสถานตำรวจทุกวัน และจะต้องอยู่ในบ้าน
 ในระหว่าง ๒๐ น. จนถึง ๖ น. ข้อห้ามอันนี้ทำให้มีเสียงบ่น
 ในระหว่างพวกเรามากขึ้น เพราะเวลานั้นในประเทศอังกฤษ

พระอาทิตย์ตกแล้ว ๓ ชั่วโมง ตามธรรมดาหลังจากรับประทานอาหารเย็นแล้ว เราเคยออกมาเดินเล่นตามชายทะเลเสมอ กับทั้งห้ามมิให้ชาวต่างประเทศใช้ยานพาหนะทุกชนิด แม้จักรยาน เว้นแต่รถประจำทาง ในเมืองลอนดอนข้อจำกัดเรื่องออกนอกบ้านในเวลากลางคืนเหล่านี้ แม้เมืองชายทะเลอื่น ๆ จะหนักขึ้นก็ดี กล่าวคือ คนต่างชาติในลอนดอนต้องอยู่ในบ้านเพียงตั้งแต่เที่ยงคืนจนรุ่งสว่างเท่านั้น การไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ ไม่มีพิธีอะไรมาก นอกจากเขาจะถามว่า เมื่อคืนนอนสบายหรือ แล้วประทับตราไว้ที่สมุดสำรวจ และขอบัตรสำหรับตัว บัตรสำหรับตัวนี้เขาเริ่มทำเมื่อสงครามเริ่มใหม่ ๆ มีทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ มีชื่อและตัวเลขเท่านั้น ต้องเอาติดตัวไว้เสมอ เพื่อเกิดฉุกเฉินถูกระเบิดตายหรือบาดเจ็บจะได้ทราบว่า เป็นใครอยู่ที่ไหน เด็กเล็ก ๆ ลำบากในการที่จะมีบัตรติดตัว ฉะนั้น โดยมากเขาสลักชื่อที่อยู่บนแผ่นเงินหรือโลหะผูกติดข้อมือซ้ายไว้ตลอดเวลา

ได้มีการสำรวจและอพยพพลเมือง ออกจากเมืองลอนดอน และเมืองอื่นๆที่เป็นเขตอันตรายไปยังเมืองหรือตำบลที่ว่างปลอดภัยก่อนสงครามเกิด ในการอพยพพลเมืองนี้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศบาลทุกตำบลที่จะรวบรวมข้อความอัน เกี่ยวกับการ

อพยพตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการปลอตภัยต้องการ จัดเตรียมหาที่พักและเลี้ยงดูผู้อพยพจัดหาที่เก็บรักษาอาหาร แม้การอพยพเด็กไม่เป็นการบังคับก็ดี แต่การรับเด็กที่อพยพมานี้เป็นการบังคับ เจ้าของสถานที่ในตำบลที่รับเด็กจะต้องกรอกข้อความยินต่อเจ้าหน้าที่เทศบาลแสดงว่า บ้านตนมีห้องนอนกี่ห้องและมีคนอยู่แล้วกี่คน จะรับเลี้ยงได้อีกกี่คน แล้วเจ้าหน้าที่จะได้มาตรวจและกะจำนวนคนให้พอเหมาะแก่สถานที่เจ้าของบ้านที่รับเด็กนั้นได้รับค่าชดใช้เป็นค่าอยู่และอาหารเพียงเล็กน้อยจากรัฐบาลโดยสภาอนุมัติเงินส่วนหนึ่งให้ โดยมากเด็กหมู่หนึ่งมีครูไปด้วยคนหนึ่งเพื่อสอนหนังสือ เด็กที่อพยพไปบางคนชนมาก เด็กที่ไปจากอีสต์เอนด์อันเป็นที่ถิ่นที่จนและชนมักทำความรำคาญและเสียหายให้เจ้าของบ้าน เช่นใช้มีดกรีดเก้าอี้หวม ใช้ดินสอขีดเขียนรูปภาพตามฝาผนัง ได้เคยฟังมาว่าเด็กเหล่านั้นเวลาเข้านอนเขานอนได้เตียง โดยใช้ผ้าห่มนอนพันตัวไว้กั้นหนาว เมื่อเจ้าของบ้านถามว่าทำไมไม่นอนบนเตียงเด็กพวกนี้ตอบว่าที่บ้านเขานอนได้เตียงเพราะพ่อแม่ไม่นอนบนเตียงเสียแล้ว และที่บ้านมีเพียงเตียงเดียว ความจนของเด็กและความเขลาเหล่านั้นน่าสงสาร แต่ก็น่าขันมากถึงกับละครในลอนดอนเอามาเล่นล้อในละครวีวีซ้อ Black Velvet

การอพยพพลเมือง^๔นั้นไม่เป็นการบังคับ บิดามารดาเด็กอาจ
จะไม่ยอมส่งเด็กไปก็ได้ แต่เด็กที่ส่งไปแล้วในระหว่างที่อังกฤษ
ยังไม่ถูกโจมตีทางอากาศ บิดามารดาเด็กเป็นจำนวนมากไป
รับเด็กกลับคืนมา ที่เป็นมาแล้วการอพยพเด็กทำกันโดยความ
เต็มใจของบิดามารดา ก่อนการอพยพบิดามารดาเด็กจะต้อง
ไปลงชื่อเด็กไว้กับเจ้าหน้าที่ทางโรงเรียน

การรับเด็กเข้าอยู่อาศัยในบ้าน แม้จะมีกฎหมายบังคับ
ให้จำต้องทำก็ดี แต่เจ้าของบ้านโดยมากเต็มใจรับเลี้ยงเด็กเสีย
ก่อนที่จะได้รับ ใบแจ้งความจากเจ้าหน้าที่เสียอีก เพราะเห็น
เป็นการกุศล ผู้ดีบางท่านที่มีคุณหาสน์ใหญ่ ๆ ถึงกับแปลง
คุณหาสน์มาเป็นที่พักเลี้ยงเด็ก และรับเลี้ยงไว้จำนวนตั้งร้อย ๆ
คน กับจ้างนางพยาบาลไว้เลี้ยงดูเด็ก บางเย็นก็มาเล่นและรับ
ประทานอาหารร่วมกับเด็กเสียด้วยซ้ำ

ข้าพเจ้าเคยถูกถามบ่อย ๆ ว่าเมื่ออยู่อังกฤษอดมากหรือไม่
ในเรื่องอาหาร ที่จริงการจำกัดอาหารเป็นของจำเป็นต้องทำเพราะ
การขนส่งไม่สะดวก และการประหยัดไม่ให้มีส่วนเสียเปล่า แต่
ก็ไม่ถึงกับอด แม้อาหารจะมีบริบูรณ์ในตอนแรกที่สงคราม
เกิดขึ้นใหม่ ๆ คณะกรรมการควบคุมอาหารก็ได้ออกกฎหมายจำกัด
อาหารบางประเภท ชั้นแรกได้จำกัดหมูเบคอน เนย เนื้อ น้ำ



ศาล การซื้ออาหารเหล่านั้นนอกจากเงินแล้วยังต้องให้คูปองแก่
 ผู้ชายด้วย การออกคูปองอาหารได้จัดออกให้แก่คนเป็นราย
 ตัวเพื่อความเสมอภาคในการที่จะได้รับอาหาร คนทุกคนจะมี
 หรือจน จะเป็นคนอังกฤษชนชาติที่เป็นกลางหรือชนชาติศัตรู
 ที่ยังมีได้ถูกส่งไปเก็บจะได้รับคูปองอาหาร และมีสิทธิที่จะซื้อ
 อาหารได้ตามจำนวนและตามราคาเสมอกันหมด ราคาอาหาร
 แพงขึ้นก็จริง แต่ก็ไม่ถึงกับว่าแพงเกินควร เจ้าหน้าที่ควบคุม
 ราคาอาหารบังคับมิให้ผู้ขายขายเกินราคาที่กำหนดไว้ ซึ่งประกาศ
 ในวิทยุและหนังสือพิมพ์ทุกวัน หมู เบคอน แขน เนื้อ น้ำตาล
 ที่กล่าวแล้วนี้ไม่จำกัดเลยไปถึงทหารในกองทหารประจำการหรือ
 ในเรือเดินออกไปนอกประเทศอังกฤษ

คูปองอาหารที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่นั้น แม่บ้านจะต้องเอา
 ไปจดทะเบียนกับร้านขายปลีก เจ้าหน้าที่จะได้รวบรวมสถิติ
 เพื่อจัดจำหน่ายอาหารให้ร้านต่างๆ ได้พอดีแก่การจำหน่าย เวลา
 ซื้ออาหารเจ้าของร้านจะตัดเอาคูปองนั้นไว้คราวละชั้น อาหารที่
 ไม่ได้ซื้อไปตามคูปองในอาทิตย์ใดอาทิตย์หนึ่ง จะขอซื้อใน
 อาทิตย์ต่อไปไม่ได้ และเมื่อซื้อหมดคูปองสำหรับอาทิตย์หนึ่ง ๆ
 แล้ว ก็ไม่สามารถใช้คูปองสำหรับอาทิตย์หน้าซื้ออาหารใน
 อาทิตย์นั้น ฉะนั้นเคยมีบางคนอดน้ำตาลและเนยตั้ง ๓-๔ วัน



โดยเหตุที่รับประทานน้ำตาลเสียหมดห่อในตอนต้นของอาทิตย์
จึงต้องตมน้ำชาไม่ใส่น้ำตาล ตอนปลาย ๆ อาทิตย์ใครประหยัด
น้ำตาลได้และให้มันเพื่อนจะได้รับความชอบอกชอบใจอย่างยิ่งที่
เดียวเรื่องน้ำตาลและเนยชั้นต้นรู้สึกว่ายากยิ่ง ร้านขายน้ำชามี
ลูกค้านักขึ้น เพราะคนทำน้ำชารับประทานในบ้านน้อยลง แม้
ที่ร้านน้ำชาเองน้ำชา ๑ หม้อทำชาได้ราว ๒ ถ้วย เราได้น้ำตาล
เพียง ๒ ก้อนเท่านั้น ทั้งยังก่อนกินหรือแตกเสียด้วย การขาด
แคลนนี้ทำให้เราชินเข้ากายหลังสัก ๒ เดือน และรู้สึกเป็นของ
ธรรมดา เพิ่งมารู้สึกความอดคัตอีกครั้งหนึ่งในวันแรกที่ลงเรือ
จากอังกฤษเพื่อมาอเมริกา ในเรือบริบูรณ์เพราะไม่มีการจำกัด
อาหารดังกล่าวแล้ว แต่เพราะความเคยชินที่เคยรับประทานน้ำ
ชาจัด น้ำตาลถึงจะมามากก็ไม่ใคร่มีประโยชน์นัก ซึ่งต่างกับ
เด็กเอาใส่กระเป๋าสั้นคาดฟ้าเรือไปนั่งรับประทานกันเป็นหมู่ ๆ

เนยออกจะอดคัตมาก ตามร้านขายอาหาร ขนบั้งทานเนย
นั้น โดยมากทำด้วยไขหรือเนยวิทยาศาสตร์ เนยจริง ๆ หา
ยากเต็มที

เนื้อเป็นอาหารที่สำคัญที่สุดในอังกฤษ เคยมีสถิติว่า
คิดเฉลี่ยรายตัวคนชนชาติอังกฤษรับประทานเนื้อมากกว่าชนชาติ
อื่น ๆ เมื่อเนื้อถูกจำกัดและหมูเขาก็ไม่ชอบ ไก่ก็แพงเกินไป

สำหรับเขาเช่นนี้ เขาปั่นเรื่องเนื้อทุก ๆ วัน แต่ส่วนพวกเราไม่
 กระทบเนื้อ เพราะเรารับประทานหมูแทนได้ ต่อมาได้มีการทำเนื้อ
 กระป๋องขึ้นแทนเนื้อสด รับประทานกับสลัดได้ดี เช่นเดียวกัน
 มีคำแนะนำอาหารทางวิทยุทุกวัน แนะนำว่าวันควรทำอาหาร
 อะไรรับประทานบ้างทุกอย่างล้วนแต่ต้องการเนื้อน้อย เนยน้อย
 หัสนั้น ช้ำผักที่ไม่ขาดแคลนเลยก็ยังไม่แนะนำให้เอาผักที่กะต่าย
 กินมาปนกับผักสลัด

อาหารประเภทที่ยังไม่จำกัดอาจจะซื้อได้โดยไม่ต้องใช้คู-
 ปอง แต่กระนั้นก็ดี ได้มีกฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดซื้ออาหารไว้มาก
 เกินกว่าที่จะใช้บริโภค นอกจากจะได้รับอนุญาตจากสภากาชาด
 เป็นพิเศษ ทั้งห้ามผู้จำหน่ายมิให้จำหน่ายอาหารแก่ผู้ใดถ้ารู้
 หรือควรรู้ว่าผู้นั้นจะเก็บอาหารไว้มากเกินควร

อาหารประเภทที่จำกัดนั้นต่อมาได้มีคำสั่งออกเพิ่มเติมขยาย
 ไปถึง ชา น้ำมันไขสำหรับทอด กาแฟ เนย หมูแฮม น้ำ
 ผง นม ไข่ไก่ ฯลฯ แต่ไม่เคร่งครัดนัก เป็นแต่เพียงว่า
 ผู้ขายของตั้งกล้าวแล้วจะต้องจดทะเบียนและอยู่ในข้อบังคับบาง
 ประการ

อาหารในประเทศอังกฤษในระหว่างสงคราม เมื่อเทียบกับ
 อเมริกาแล้วอาจจะพูดว่าอึดอัด

นอกจากอาหารแล้ว อังกฤษยังได้จำกัด ถ่านหิน ไฟฟ้า
น้ำมันเชื้อเพลิง แก๊ส

ในระหว่างสงครามการใช้สิทธิของเจ้าหนี้ และหน้าที่ของ
ลูกหนี้ต้องอยู่ในกฎหมายพิเศษเหมือนกัน มีกฎหมายห้าม
มิให้เจ้าหนี้บังคับตามคำพิพากษา หรือคำสั่งที่เกี่ยวกับการชำระ
เงินหรือชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนบริษัท เว้นแต่จะได้รับการอนุญาต
จากศาลเป็นกรณี ๆ ไป แต่คำพิพากษาที่เกี่ยวกับการเรียกค่า
สินไหมทดแทนในคดีละเมิดเรียกค่าธรรมเนียม คำสั่งที่เกี่ยว
กับเด็ก คำสั่งที่เกี่ยวกับคดีอาญา หรือใช้คำปรับคงบังคับ
ตามกฎหมายเดิม ทั้งนี้เพราะฐานะของลูกหนี้อาจจะเปลี่ยนแปลง
ไปเนื่องจากการสงคราม คนอังกฤษโดยมากทำสัญญาเช่าซื้อ
ผ่อนชำระราคาของ เมื่อเงินรายได้ประจำตกไปก็ไม่สามารถ
ชำระหนี้ได้ กฎหมายจึงจำเป็นต้องช่วยป้องกันมิให้เจ้าหนี้บริษัทยุ
ที่เช่าซื้อกันมา แต่กฎหมายที่ว่านี้ได้เพิกถอนสิทธิของเจ้า
หนี้เสียโดยเด็ดขาดเป็น แต่เพียงให้ศาลมีอำนาจ ป้องกันมิให้เจ้า
หนี้ที่ใช้สิทธิในเมื่อศาลเห็นว่า ลูกหนี้ไม่สามารถจะชำระหนี้
ได้โดยทันทีเพราะเหตุสงคราม คดีที่ขึ้นในศาลหลังจากสงคราม
ส่วนมากเกี่ยวกับสัญญาเช่า หน้าที่ของผู้เช่าที่จะต้องซ่อมแซม
ที่เช่าถูกแก้ไขไปจากกฎหมายธรรมดา ในกรณีที่ความเสีย

หายเกิดขึ้น เนื่องจากการปฏิบัติของศัตรู หรือเนื่องจากการ
 ขับไล่ศัตรูหรือการปฏิบัติการเพอมีให้ภัยนั้นลุกลามไป และ
 ผู้เช่าไม่อยู่ในฐานะที่จะซ่อมแซมได้ หรือถ้าซ่อมแซมแล้วก็
 จะไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้เช่า ผู้เช่าไม่ต้องซ่อมแซม

ตามที่เล่ามาแล้วจะเห็นได้ว่าภัยแห่งสงครามในอังกฤษนอก
 จากภัยจากลูกระเบิดแล้ว ยังไม่ร้ายแรงเท่าที่คาดนึก ฉะนั้น
 หวังว่าท่านผู้มีบุตรหลานญาติมิตร ที่อยู่ใน อังกฤษเวลา นี้คงคลาย
 ความวิตกกังวลได้บ้างตามควร



พิมพ์ที่โรงพิมพ์พานิชศุกผล ถนนสำเพ็ง พระนคร

นายปอง ทรัพย์สุนทร ผู้พิมพ์โฆษณา